

Het vonnis

Lieve kleinkinderen,

‘Het is niet mijn schuld!’

Hoe vaak hebben jullie dit zinnetje gehoord als er iets helemaal mis ging?

*Nee, niemand wil de schuld hebben. Iedereen zoekt uitvluchten. Of het nu in de politiek is of in het gewone dagelijkse leven van ons allemaal, het is niet **onze** schuld, en het is al helemaal niet **mijn** schuld!*

Zelfs in onderstaand verhaal uit de bijbel is het niet Pilatus zijn schuld, maar de schuld van de Joden, dat Jezus veroordeeld werd tot de kruisdood.

Pilatus waste zijn handen in onschuld. Maar wie was verantwoordelijk voor dit vonnis?

Wie is verantwoordelijk in het groot of in het klein voor alle dingen die in ons leven verkeerd gaan?

Hoofdstuk 93 - Het vonnis - Johannes 19 : 1 - 16

De geseling die de Here Jezus moest ondergaan was een erg wrede en ook een vernederende straf. Volgens het Romeinse recht mochten alleen slaven en buitenlanders hiertoe veroordeeld worden. De gesel waarmee geslagen werd, was een korte stok waaraan een aantal lange dunne leren riemen vastgebonden zaten waar meestal ook nog scherpe stukjes ijzer inzaten. Zo’n gesel maakte verschrikkelijke wonden. De straf was van oudsher veertig slagen, maar dat aantal was verminderd naar negenendertig. Niet dat dat veel verschil uitmaakte. Ook na negenendertig geselslagen was het zo erg dat soms een veroordeelde tijdens de geseling stierf.

Geen wonder dat Pilatus zijn best had gedaan om Jezus vrij te laten. Hij wist dat zijn soldaten, afkomstig uit Syrië, erg wreed waren vooral tegen een Joodse Messiaskoning. Het was vaker voorgekomen dat een Jood die zich had uitgegeven voor een Messiaskoning, met zijn Zeloten een wilde aanval had ondernomen op de burcht Antonia. En wie waren dan de eerste doden? Ja zij, de soldaten van stadhouder Pilatus.

Om deze reden verheugden zij zich erop om nu eens een Joodse Messiaskoning flink te grazen te nemen. Het was hun soldatenrecht dat zij een misdadiger die gegeseld moest worden mochten mishandelen en bespotten. Dat deze Messiaskoning Jezus onschuldig was, dat konden zij niet weten.

Toen Pilatus Jezus aan de centurio had overgegeven, kwam de hele cohorte soldaten bij elkaar. Dit wilden ze niet missen. Niet elke dag mochten ze een

Messiaskoning geselen.... Jammer dat hij zo stil en zo geduldig was. Zelfs toen ze hem de kleren uittrokken en hem vastbonden aan de geselpaal, kwam er geen woord over zijn lippen. Maar dat kwam nog wel. Deze soldaten hadden nog nooit meegemaakt dat een man die gegeseld werd niet jammerde of vloekte. Een soldaat kwam naar voren met de gesel in zijn sterke vuist. Nadat de centurio zijn hand had opgestoken sloeg hij uit alle macht. De Here Jezus kromp ineen, maar maakte geen geluid. Ook niet toen er al maar meer slagen volgden die zijn rug kapotsloegen.

Oude tekening van onbekende schilder

Jezus wist dat hij deze straf moest ondergaan. Niet omdat hij schuldig was, maar alleen omdat hij de straf kreeg die zijn volk verdiend had.

Pilatus had niet het recht om hem te straffen. Jezus had niets gedaan dat inging tegen de wetten van Rome. Maar toch was het 'recht' dat hij moest lijden. Zijn Vader in de hemel strafte aan hem de zonden van zijn kinderen.

En dat gaf Jezus moed om alles te dragen, hoe zwaar het ook was. Want alleen op deze manier kon hij Zijn kinderen verlossen uit de macht van satan.

De geseling was voorbij en de soldaten maakten hem los van de geselpaal. Jezus kon bijna niet meer op zijn benen staan. Maar in zijn donkere, droevige ogen was nog een vreemde, hoge majesteit te zien. De soldaten die dit zagen, werden ontzettend kwaad. Dacht hij nu echt, deze trotse Jood, dat hij meer was dan zij! Wilde hij nu nog steeds geen mond opendoen? Zie hem daar staan, net alsof hij de Antoniaburcht ingenomen had.... Een mooie Messias, met zijn kapot geslagen rug. Kijk, zijn bloed droop op de grond. Nu nog trots en hoogverheven kijken?

Ze wisten iets beters voor hem, iets dat beter paste bij zijn hoge staat! Vlug haalden ze een oude scharlaken rode mantel en sloegen die om hem heen. Een rieten stok werd in zijn hand gedrukt. Dat was zijn koningscepter. Nu zag hij er al beter uit als een koning, maar er ontbrak nog de 'overwinningskrans'. Eén van de soldaten zocht buiten in de tuin een paar dunne takken waar doornen aanzaten, maar dat was voor deze keer niet erg. Vlug maakte hij een krans en zette die op Jezus' hoofd. Lachend stonden ze om Jezus heen. Zo leek hij net een koning, een Messiaskoning....

Als zij hem gisteravond niet gevangen genomen hadden, had hij misschien vanmorgen in alle vroegte een aanval gedaan op de Antoniaburcht. Had hij hier echt als overwinnaar gestaan en hadden zij moeten bloeden. Gelukkig was het nu andersom! Spottend vielen ze voor Jezus op hun knieën, terwijl ze zeiden: 'Wij groeten u, koning van de Joden. Spaar ons, o koning en dood ons niet!'

Ook deze wrede spot droeg Jezus zwijgend met groot geduld. Jezus was niet boos op deze soldaten. Nu zijn eigen volk hem haatte en hem zelfs wilde kruisigen, wat kon je dan van deze heidense soldaten verwachten?

Zelfs deze geharde soldaten voelden aan dat deze zwijgende rabbi geen gewoon mens was. Dat hij ver boven hen stond. Maar juist daardoor werden ze nog kwader. Wild sprongen ze naar hem toe en begonnen hem te stompen en te slaan. Ze zouden hem leren dat hij de strijd *niet* gewonnen had. Zij hadden nu de macht en zijn Messiasdromen waren voorgoed voorbij. De stok trokken ze uit Jezus' handen en sloegen hem daarmee op zijn hoofd. De scherpe doornen drongen al dieper naar binnen. Het bloed liep in dunne straaltjes bij zijn hoofd langs op de grond. En al wilder, al wilder sloegen ze....

De centurio bracht Jezus terug naar Pilatus. De stadhouder keek naar Jezus en kreeg medelijden met hem. In zijn leven had hij al zoveel van dit soort taferelen meegemaakt, maar dit speet hem. Dat dit nu juist een onschuldige moest

overkomen! Barabbas had dit verdiend, maar die was nu vrij en Jezus moest voor hem bloeden! Zo ging het zo vaak in het leven. Hij, Pilatus had genoeg zijn best gedaan. Het was allemaal de schuld van de Joden....

Maar misschien was deze wrede grap van zijn soldaten toch nog ergens goed voor. Hij zou Jezus naar het plein laten brengen, zodat al het volk hem met zijn scharlaken rode mantel om zou kunnen zien. Een zogenaamde koning met een doornenkroon op zijn hoofd en een in zijn hand. **Hun koning**, die zij overgeleverd hadden.... Dan zouden ze begrijpen dat de soldaten in Jezus *hen* bespot hadden, *hun* volk, *hun* Messiasverwachting, *hun* toekomst. Ze zouden tot inkeer komen en blij zijn dat hij hem vrijliet.

‘Breng hem naar buiten,’ gebod hij, ‘en laat hem aan alle mensen zien!’

Weer vergiste Pilatus zich. Nog had hij niet begrepen hoe groot hun haat tegen Jezus was. Hij liep over het plein, terwijl hij naar Jezus wees en tegen de mensen zei: ‘Hier is Jezus, de mens!’

Hij had het bijna nog niet gezegd of een koor van stemmen van de overpriesters schreeuwde opnieuw: ‘Kruisig hem, kruisig hem!’

Wanhopig zei Pilatus: ‘Ik heb jullie beschuldigingen onderzocht en ik heb in deze man niets gevonden, waar de doodstraf opstaat. Ik heb hem laten geselen om wat hij *wel* gedaan heeft. Maar nu hij zijn straf gehad heeft moet ik hem vrijlaten. Niemand kan twee keer gestraft worden voor hetzelfde vergrijp. Wanneer jullie denken dat hij aan het kruis moet, neem hem dan mee en oordeel hem voor iets anders, voor een misdaad waar **wel** de doodstraf opstaat.’

De mannen van het Sanhedrin hadden direct hun antwoord klaar: ‘Dat *hebben* wij al gedaan,’ riepen ze. ‘Niet alleen om het eerste hebben wij hem veroordeeld, maar ook om wat anders, dat nog veel erger is. Hij heeft zichzelf de zoon van God genoemd. Wie dat doet verheft zichzelf boven de keizer in Rome en is dus een gevaar voor het Romeinse Rijk. Wij eisen nu van u, dat u deze tweede kwestie ook gaat onderzoeken.’

Pilatus moest wel. Opnieuw gaf hij bevel om Jezus naar de rechtszaal te brengen. Nu begon alles weer opnieuw. Waren die Joden hem dan altijd de baas? Was het niet beter dat hij zich niet meer stoorde aan hen en gewoon Jezus vrijliet.....? Maar ze waren instaat om een oproer te beginnen. En dat kon hij vandaag op het Paasfeest niet gebruiken met de kruisiging van die Zeloten erbij. Hij moest weer met hen praten. Nu eerst maar dit tweede onderzoek doen.

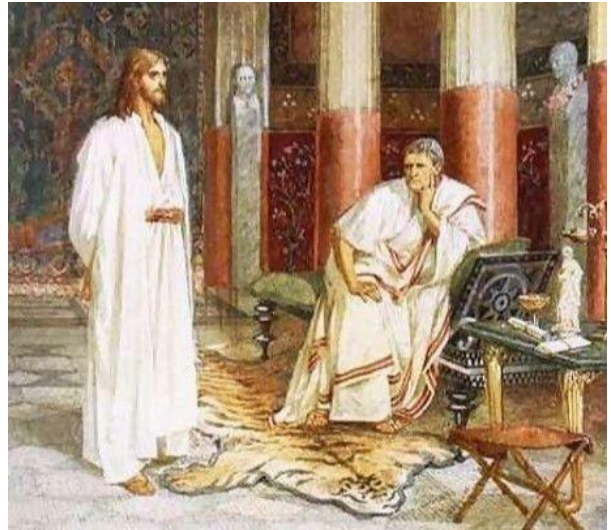
Hij vroeg aan Jezus: ‘Is het waar, dat u de Zoon van God bent?’

Jezus hoorde de vraag wel, maar gaf geen antwoord.

Ongeduldig vroeg Pilatus verder: ‘Bent u dan niet van deze wereld?’

Maar weer antwoordde Jezus niet. De stadhouder Pilatus begreep er niets van en verbaasd zei hij: ‘Antwoordt u mij niet? Weet u niet dat ik macht heb om u vrij te laten en ook macht om u te veroordelen?’

Toen antwoordde Jezus: 'Het is waar dat u macht heeft over mij, maar die macht heeft God aan u gegeven en eens zult u hierover rekenschap moeten afleggen. Het is waar, u weet niets van deze zaken. Daarom heeft degene die mij aan u uitgeleverd heeft, de grootste schuld.'

Deze woorden van Jezus trok Pilatus zich hevig aan. Als het nu eens waar was dat deze rabbi niet van deze wereld was, maar 'van Boven'?

Hij huiverde. Zou deze wrede geseling en de spot van de soldaten hem nog eens aangerekend worden?.... Die brief van zijn vrouw.....

Nee, aan zulke gedachten moest je niet toegeven. Hij was rechter en hij moest zijn werk doen! Eén ding was zeker: *deze rabbi was geen rebel.*

Met grote stappen liep Pilatus naar buiten.

Daar stond hij weer bovenaan de trap die naar beneden, naar het tempelplein ging. Tegen de hoge heren van het Sanhedrin zei hij: 'Ik heb jullie gevangene Jezus opnieuw ondervraagd. Ik weet nu zeker dat hij niet schuldig is. De wetten van de keizer in Rome heeft hij niet overtreden!'

De mannen van het Sanhedrin wilden al weer beginnen te schreeuwen, maar Pilatus wenkte met zijn hand dat ze stil moesten zijn. Hij wilde nog één keer proberen hen op andere gedachten te krijgen. Hij pleitte voor Jezus zo goed hij kon. Het ging niet eens meer om het recht. Maar hij durfde Jezus niet vrij te laten en ook durfde hij Jezus niet te veroordelen. Pilatus 'smeekte' de mannen van het Sanhedrin bijna om hun beschuldigingen tegen Jezus in te trekken. In niets leek hij meer op de strenge rechter, die hij anders zo graag wilde zijn. Pilatus sprak geen recht meer, maar bedelde om gunsten.... En nog begreep Pilatus niet dat hij de slag verloren had.

De overpriesters en Farizeeërs begrepen maar al te goed, dat Pilatus bang was. Uiteindelijk zou hij hun toch hun zin geven. Graag wilde hij Jezus vrijlaten, maar dat durfde hij niet.

Weer staken ze de koppen bij elkaar. Er was nu met praten genoeg tijd verloren gegaan. Als de stadhouder geen oordeel uit durfde te spreken wisten zij het beter gemaakt.

Luid riepen ze: 'U bent een Romein. U heeft geen verstand van onze godsdienstzaken. Wanneer een Romein of Griek van zichzelf zegt dat hij 'de zoon van god' is, heeft dat geen betekenis. Maar zegt een Jood van zichzelf dat hij 'de Zoon van God' is, dan heeft dat een totaal andere betekenis. Deze

verleider Jezus denkt dat hijzelf God is en dat hij eens zal heersen als koning over hemel en aarde. Daarmee verheft hij zich boven alle macht op aarde en dus ook boven de keizer in Rome!

Om die reden staan wij hier. Deze Jezus van Nazareth is staatsgevaarlijk, meer als alle Zeloten bij elkaar. Wij nemen het u niet kwalijk dat u dit niet direct begrepen heeft. U bent tenslotte geen Jood. Maar nu wij het u uitgelegd hebben, zult u hier rekening mee moeten houden. Als u deze Jezus vrijlaat, dan is het duidelijk dat u niet voor de belangen van de keizer opkomt en wij zullen ervoor zorgen dat de keizer dit te weten komt!

Pilatus werd nog banger bij deze dreigende woorden. Als de keizer te weten zou komen dat hij een erg gevaarlijke rebel vrijgelaten had, tegen het advies van het Sanhedrin in, dan was hij verloren. Keizer Tiberius was toch al zo wantrouwig. Als hij nu zijn eigen zin door zou zetten en Jezus vrij zou laten, dan verloor hij zijn stadhouderschap, ja misschien wel zijn leven. Dat risico wilde hij niet nemen. Hij zou de Joden hun zin moeten geven. Het speet hem voor Jezus, maar ieder mens is zichzelf het naast.... Ja, ook Pilatus koos voor zichzelf.

Weer nam Pilatus het woord: ‘Nu jullie mij uitgelegd hebben waarom jullie niet kunnen accepteren dat deze man van zichzelf zegt dat hij de Zoon van God is, begrijp ik jullie. Ik ben bereid om jullie vonnis te bekrachtigen en om het direct uit te laten voeren. Maar jullie moeten *wel* goed weten, dat ik deze man niet ter dood veroordeeld zou hebben. Volgens onze Romeinse wetten is hij niet de dood schuldig....’

Daarna gaf Pilatus zijn slaven het bevel om zijn rechterstoel naar buiten te brengen en een grote schaal met water.

Voor de laatste keer die dag stond Jezus voor Pilatus. Hij was dodelijk vermoeid na een nacht zonder slaap en na alles wat hij meegemaakt had. Maar Jezus klaagde niet. Hij keek naar Pilatus en in zijn ogen was een stil verwijt, maar ook een groot en goddelijk geduld.

Nog één keer kreeg Pilatus het heel moeilijk met zichzelf en bitter zei hij: ‘Dus, jullie willen dat ik jullie koning kruisig?’

Kwaadaardig schreeuwden de vrome mannen van het Sanhedrin terug: ‘Hij is onze koning niet! Wij hebben maar één koning en dat is de keizer in Rome!’

Pas toen begreep Pilatus hoe groot hun haat was.

Voordat een Jood dit soort uitspaken deed.... In ieder geval, hij zou het onthouden. Pilatus ging staan en wenkte de slaaf, die de schaal met water droeg. Plechtig, zodat iedereen op het tempelplein het kon zien, begon hij zijn handen te wassen. Daarna sprenkelde hij kleine waterdruppels naar beneden, over hen heen. Over de overpriesters, over de Farizeeërs, over de mannen van de tempelpolitie, over het volk van Jeruzalem.....

‘Ik heb geen schuld aan het bloed van deze rechtvaardige!’

Ze begrepen direct wat deze ceremonie betekende. Pilatus waste de schuld van Jezus' bloed van zijn handen en legde het op hen neer.

Het volk van Jeruzalem dat zojuist nog met hun leiders meegeschreeuwd had van 'kruisigt hem', werd er stil van.

Alleen de overpriesters en hun aanhang veranderden er zich niet om. Wat interesseerde hun het bloed van deze Galileeër? Als hij maar aan het kruis kwam te hangen dan was verder alles goed.

Ze hoorden Pilatus nog zeggen: 'Ik heb geen schuld aan het bloed van deze rechtvaardige!'

Maar daarover wilden ze met een heiden niet in discussie gaan!

Uit alle macht riepen ze: 'Zijn bloed komt over ons en over onze kinderen!'

Pilatus ging op zijn rechterstoel zitten en in de naam van keizer Tiberius, veroordeelde hij Jezus van Nazareth om gekruisigd te worden.